

Тернопільська обласна бібліотека для дітей

Інформаційно-бібліографічний відділ

Безпека дітей при виявленні вибухонебезпечних предметів

Пам'ятка для учнів-користувачів 5 –11 класів

Тернопіль, 2016

Багато дітей не знають, як поводитися у разі виявлення вибухонебезпечного предмету. Про це свідчать дані дослідження, яке провів Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ) у Луганській та Донецькій областях, 24% дівчат і хлопчиків від шести до одинадцяти років не знають, який вигляд мають знаки, що попереджають про вибухонебезпечні предмети.

До вибухонебезпечних предметів в наші дні можна віднести будь-яку речовину або предмет, який здатний вибухати і заподіювати чимало біди. Зазвичай, зовні небезпечні предмети нагадують безформні шматки металу.

До вибухонебезпечних предметів відносяться:

- бойові частки ракет;
- артилерійські боєприпаси (снаряди, міни);
- інженерні боєприпаси (протитанкові і протипіхотні міни);
- ручні гранати;
- стрілецькі боєприпаси (патрони до пістолетів, автоматів);
- піротехнічні засоби:
- патрони (сигнальні, освітлювальні, імітаційні, спеціальні);
- вибухові пакети;
- петарди;
- гранати;
- димові шашки;
- саморобні вибухові пристрої – це пристрої, в яких застосований хоча б один елемент конструкції саморобного виготовлення:
 - саморобні міни-пастки;
 - міни сюрпризи, що імітують предмети домашнього побуту, дитячі іграшки.

Роздивлятися їх та кидати у вогонь не можна, адже це може призвести до нещасного випадку. До речі, знайти сьогодні «небезпечну

іграшку» можна практично скрізь: в лісі, на свіжозораному полі, на власному подвір'ї, навіть на вулицях міст. І якщо вибухові пристрої серійного зразка легко розпізнати за зовнішнім виглядом і діяти відповідно до ситуації, то саморобні вибухівки, що можуть з'явитися на вулицях міст і селищ, визначити найскладніше. Небезпека терористичних актів, від яких не застрахована жодна країна світу, робить питання поводження із невідомими, залишеними без догляду речами досить актуальним. Досить часто застарілі боєприпаси знаходять і звичайні громадяни під час проведення земляних робіт на присадибних ділянках та у полях. Крім того, вибухонебезпечні предмети можуть знаходитись також і в лісах та парках, річках та ставках, будівлях та підвалах, на території колишніх полігонів. Більшість із них залишилися нам у спадок після Другої світової війни, але і в післявоєнний час цей «арсенал» постійно поповнювався сучасними боєприпасами, які не вибухнули з різних причин на військових полігонах та за їх межами. Як правило, при знаходженні серійних мін, снарядів, гранат, дорослі люди негайно викликають фахівців, які огорожують район і знешкоднують небезпечні знахідки в установленому порядку. Інша справа діти. Природна цікавість спонукає їх на страшні експерименти. Діти підкладають боєприпаси у багаття, випробовують їх на міцність ударами, намагаються розібрати, приносять додому, у двір, в школу. Тому так важливо пояснити наслідки подібних дій, навчити правилам поведінки у таких ситуаціях.

На жаль, в Україні ніколи не публікували повної статистики загибелі людей (особливо дітей), які підірвалися на іржавому металі минулих воєн. Але факт залишається фактом. Гинуть дорослі, намагаючись здати небезпечну знахідку в пункт прийому металобрухту; гинуть діти, які з цікавості підкидають боєприпаси у багаття. Тому так важливо розповідати дітям про ту небезпеку, яку приховують у собі вибухові пристрої. Адже цікавість часом вартує дитині життя. Тому так важливо

наголошувати дітям, що під час знаходження підозрілого предмету, категорично **забороняється** :

- наближатися до предмету;
- брати вибухонебезпечний предмет у руки, зберігати його, нагрівати та ударяти по ньому;
- намагатися розібрати;
- розпалювати поряд багаття або кидати в нього предмет;
- приносити предмет до дому, у табір, школу;
- використовувати для виготовлення саморобних піротехнічних засобів - петард чи вибухових пакетів.

При виявленні вибухових пристроїв негайно телефонуйте 101 або 102.

Земля таїть багато небезпечних знахідок, на які можна натрапити під час прогулянок лісом, походів і стати їх жертвами, навіть не підозрюючи про це. Ніхто не може гарантувати, що у землі під багаттям, розкладеним на лісовій галявині, не ховаються снаряди часів війни.

Щоб уникнути нещасних випадків, треба твердо запам'ятати, що доторкатися до вибухових або невизначених предметів не можна, бо це небезпечно для життя. Знешкоджувати вибухонебезпечні предмети мають право тільки спеціально підготовлені фахівці піротехнічних груп, які пройшли фахову підготовку та мають практичні навички роботи з вибуховими речовинами та різноманітними боєприпасами.

Не забувайте, що легковажне та необережне поводження з вибухонебезпечними предметами неодноразово призводило до загибелі або каліцтва як дітей, так і дорослих.

Однією з серйозних загроз сучасного суспільства є тероризм. Майже кожного дня ми чуємо про здійснення терористичних актів, у яких гинуть люди. Більшість цих актів проходить з використанням вибухових пристроїв: це, як правило, саморобні, нестандартні пристрої, які складно відшукати, знешкодити або ліквідувати. Злочинці, як правило, поміщають їх в звичайні портфелі, сумки, банки, пакети, а потім ніби випадково,

залишають у багатолюдних місцях. У такому разі важко відрізнити сумку з вибухівкою від такої ж сумки, дійсно забутої розсіяним пасажиром в трамваї, тролейбусі або автобусі. Часто такі міні-пастки мають досить привабливий вигляд. Відомі випадки застосування таких мін у авторучках, мобільних телефонах, гаманцях, дитячих іграшках.

От чому вимагають особливої уваги бездоглядні предмети у транспорті, кінотеатрі, магазині, на вокзалі або мітингу.

Люди часто гублять свої речі, і, на щастя, не кожна з них несе небезпеку, але є кілька ознак, що дозволяють запідозрити вибуховий пристрій.

Слід звертати увагу на:

- припарковані біля будівель автомашини, власник яких невідомий, або державні номери якого незнайомі мешканцям, а також коли авто здається безхазяйним;
- наявність у знайденому механізмі антени або приєднаних до нього дротів;
- звуки, що лунають від предмету (цокання годинника, сигнали через певний проміжок часу), мигтіння індикаторної лампочки;
- наявність джерел живлення на механізмі або поряд з ним (батареї, акумулятори тощо);
- наявність розтяжки дротів, або дротів, що тягнуться від механізму на велику відстань.
- Якщо знайдений предмет не повинен, як вам здається, знаходитися «на цьому місці і в цей час», не залишайте цей факт без уваги.
- У разі знаходження підозрілого предмету в під'їзді свого будинку опитайте сусідів, можливо, він належить їм. При неможливості знайти власника – негайно повідомте про знахідку у ваше відділення міліції.

- Якщо ви знайшли підозрілий предмет в установі, негайно повідомте про знахідку адміністрацію.

При знаходженні вибухонебезпечного пристрою:

- негайно повідомте черговій служби органів внутрішніх справ, цивільного захисту;
- не підходьте до предмету, не торкайтеся і не пересувайте його, не допускайте до знахідки інших людей;
- припиніть всі види робіт в районі виявлення вибухонебезпечного предмету ;
- не користуйтеся засобами радіозв'язку, мобільними телефонами (вони можуть спровокувати вибух);
- дочекайтеся прибуття фахівців, вкажіть місце знахідки.

Пам'ятайте, що лише суворе виконання цих рекомендацій і дорослими і дітьми – запорука збереження життя та здоров'я.

Якщо ви побачили підозрілий предмет на вулиці:

- зателефонуйте на номер рятувальної служби «101»
- попередьте прохожих про можливу небезпеку
- очікуючи на прибуття рятувальників, огородіть чимось (гілками, шматками тканини, камінням тощо) небезпечне місце та відійдіть на безпечну відстань (100м.)

Найпильніша увага зараз приділяється таким «дитячим» розвагам, як петарди. Ці предмети здатні розриватися в руках людини, що не уміє з ними поводитися. Можливий і інший варіант, коли дана річ зроблена з порушеннями технології виготовлення. До небезпечних і важких наслідків може привести така іграшка. Відомі випадки, коли діти залишалися без верхніх або нижніх кінцівок тіла, без очей і т.д. Щоб

уникнути нещасних випадків, слід точно знати інструкції по використанню петард в побуті.

Категорично забороняється:

- користуватися саморобними піротехнічними засобами;
- запалювати бенгальські вогні біля ялинки, при великому скупченні людей, біля дітей у маскарадних костюмах;
- підривати петарди в приміщенні, в покинутих будівлях, біля житла людей;
- цілитися хлопавкою в обличчя, стріляти в легкозаймисті предмети.

Література:

Балашова, О.В. Громадянська безпека. Надзвичайні ситуації: розробка уроку / О.В. Балашова // Безпека життєдіяльності.–2007.– № 11.– С.45–46.

Мітеєва, Н. Піротехнічні засоби : за і проти / Н. Мітеєва // Здоров'я та фіз. культура.– 2007.– №38 (груд.). – С.1–7.

Моїсеєва, Т. Міни – не дитячі забавки / Т. Моїсеєва // Урядовий кур'єр.– 2016.– 6 квіт.– С. 3.

Не запускайте феєрверки у вітряну погоду: [правила користування піротехнічними виробами] // Шк. світ.– 2011.– №7 (лют.).– С. 23.

Нікулін, Г. Вивчення явища тероризму в курсі БЖД / Г. Нікулін // Рідна школа.– 2008.– № 3.– С. 34–35.

Собко, І. Надзвичайні ситуації, що шкодять добробуту людини і держави : урок ОБЖ, 11 кл. / І. Собко // Здоров'я та фіз. культура.– 2006.– № 36 (груд.).– С.20–22.